

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY

Nr. 41 1983 SPALIO - OCTOBER 6 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE St. LA SALLE, P. Q. H8P IC4, Tel: 366-6220 35 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

SOVIETAJ SUORGANIZAVO DEMONSTRACIJAS

Maskvoje šimtai tūkstančių sovietų piliečių dalyvavo prieš Jungtinių Valstybių ginklavimosi politiką. Tos demonstracijos buvo suplanuotos. Nešdami Amerikai priešiškus ir pro-sovietinius plakatus, studentai, jauni kareiviai ir šiaip piliečiai pradėjo eitynes iš skirtingų vietovių ir susirinko šešiose miesto aikštėse. Ten į juos kalbėjo žymios sovietų asmenybės.

Apie 10.000 žmonių grupę, grąšindami kumštėmis, pražygiavo pro JAV Ambasadą, pakeliui į Gorkio Parką.

Iš diplomatinio šaltinių pranešama, kad Kremlius nebesitiki derybų keliu uždelsti 572-iejų JAV krūzinų ir "Pershing 2" branduolinių raketų dislokavimą Vakarų Europoje. Vietoje to, Maskva mėginanti kreiptis į viešąją opinią Vakarų Europoje.

Vienas aukštas Vakarų diplomatinis pareigūnas teigia, kad Sovietų Sąjunga sąmoningai bando sukelti branduolinio karo baimę Vakarų Europoje.

Sovietų Agentūra TASS teigia, kad demonstracijose dalyvavo apie pusę milijono žmonių.

NAUJA FANATIKU SUGALVOTA KANKINIMO PRIEMONĖ

Prieš keletą dienų "London Sunday Times" pranešė, kad Tarptautinė Žmogaus Teisių Federacija apkaltino Khomeini režimą Irane kraujo nuleidimu nuteistiems politiniams kaliniams.

Kraujas panaudojamas gydyti sužeistiems Revoliucinės Gvardijos nariams - kairiams.

Tarptautinė Žmogaus Teisių Federacija iš savo buveinės Paryžiuje dienraščiui parodė, anot jos, slapta išgabentą oficialaus dokumento kopiją. 1982 m. pabaigoje, dokumentas, reikalaujantis kraujo nuleidimo buvęs pasiūstas visiems Iranui prokurorams.

Pasak šios Federacijos, kai kuriems kaliniams tuo būdu įvykdyta ir mirties bausmė. Kiti, po kraujo nuleidimo buvo sušaudyti.

Federacija dokumentą at rado per mėnesį laiko užtrukusią žinių-faktų rinkimo misiją Irane. Dokumente pažymima, kad įsakas nuleisti kraują kaliniams nepažeidžia Islamo įsakymų. Anot Federacijos, daugelis Revoliucijos Gvardijos narių žuvo nuo žaizdų raminant riaušes gatvėse ar Irano/Irako kovoje, nes krašte jau trūks ta kraujo sužeistiems.

FILIPINUOSE DAR VIS NERAMU

Filipinų vyriausybė atskleidė, kaip jie sako "Iemiamą" įrodymą, kad Aquino buvo nužudytas komunistų. Naujasis opozicijos lyderis tačiau sako, kad "niekšiškas" prezidentas Ferdinand Marcos buvo įsakęs jį nužudyti.

Paskutiniu metu, kaip pranešama, komunistiniai sukilėliai, priklausantys Naujajai Liaudies Armijai, užpuolė vyriausybės karių žygiuotą pietų Filipinuose.

Vyriausybė tvirtina, kad slapta detales patiekė buvęs Aquino saugas, pasakęs, kad nužudymas buvo atliktas Centro Komiteto p-ko R. Salas įsakymu. Jis pats buvęs 3 kartus kalbintas nužudyti Aquino, ir kad jis kiekvieną tokį kalbinimą pranešdavęs vyriausybės atstovams. Tačiau Aquino našlė pareiškė, kad vyriausybės pareiškime yra pilna nelogiškumų. Naujasis Marco vyriausybės opozicijos vadovas Sen. Salvador Laurel savo 5.000 rėmėjų grupę pareiškė, kad įsakymas nužudyti atėjo tiesiogiai iš prezidento, ir kad tai įteisint tautos istorijos knygas.

Jis taip pat pabrėžė, kad jeigu prez. Reagan'as, kuris palaiko Marco vyriausybę, atvyktų, kaip buvo seniau planuota, lapkričio mėnesį į Manilą, į gatves išeitų 1 milijonų gyventojų protestuoti prieš Marco vyriausybės palaikymą.

BILL 101 LIEKA

PQ Taryba užslopino anglofonų viltis dėl Bill 101 sušvelninimo, ypač ginčytino vien anglų kalba parašų srityje.

Nutarimas padarytas tikrai dieną po to, kai ministeris pirmininkas R. Levesque, aiškiai reaguodamas į nuotaiką partijoje, pažadėjo, kad nebus jokių pagrindinių pakeitimų Bill 101. Tačiau Levesque pridėjo, kad "mes turime pripažinti, jog ne viskas Bill 101 yra tobula". Taryba tokio pripažinimo nepadarė. Po karštų debatų, didžiulia balsų buvo priimta balsuotojų iš Chambly tokia rezoliucija:

"Siūloma, kad Taryba prašys Quebec'o vyriausybės nieko esminio nepakeisti Bill 101, ypač parašų srityje, turint omenyje faktą, kad šis įstatymas atnešė lingvistinę taiką Quebec'e".

Kai kurie Tarybos nariai veitui ragino didesnio lankstumo vykdant šį įstatymą.

Levesque taipgi pranešė, kad apklausinėjamai Komitete dėl Bill 101, anksčiau planuoti spalio 20, - t. y. atidėti.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS ŽINIOS

KLB KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMAS įvyks š. m. gruodžio 3-4 dienomis Toronte, Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W. Visi išrinktieji Krašto Tarybos nariai, apylinkių pirmininkai bei jų atstovai yra prašomi šiame suvažiavime dalyvauti. Taip pat šiame suvažiavime bus renkama nauja KLB Krašto valdyba.

KLB KRAŠTO VALDYBA prašo visų KLB apylinkių valdybų prisiųsti raštu savo apylinkės metinį veiklos pranešimą. Pranešimą prašom pasiųsti iki š. m. lapkričio 5 d. KLB Krašto valdybos sekretoriui J. Pleiniui, 84 Balsam Ave. S., Hamilton, Ont. L8M 3B3.

KLB KRAŠTO VALDYBA kviečia ir kartu prašo visus Kanados lietuvius paremti Lituanistikos Katedros įsteigimą Čikagos universitete. Šis mokslo židinys tarnaus visiems lietuviams laisvajame pasaulyje. Šiuo metu yra skubi parama. Iki lapkričio mėnesio pradžios reikia sukelti apie 60.000 dolerių. Todėl nelaukime atskiro paraginimo, bet tuojau pasiųskime savo auką šiai mokslo įstaigai. Čekius rašyti ir siųsti: Lithuanian World Community Foundation, 5620 Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636 USA.

KLB KULTŪROS KOMISIJAI šiuo metu vadovauja A. Sungailienė, nariai: dr. J. Čuplinskienė, V. Dauginis, A. Karkienė ir kun. J. Staškus. Kultūros komisija rūpinosi ruošos darbais lituanistų suvažiavime, kuris įvyko š. m. rugsėjo 3-4 dienomis Toronte. Taip pat Kultūros komisijos pirm. A. Sungailienė pasveikino visus šio suvažiavimo dalyvius.

KLB KULTŪROS KOMISIJA savo posėdyje, įvykusiame š. m. liepos 13 d., kultūrininko-visuomenininko premiją 500 dol. paskyrė a. a. Jonui R. Simanavičiui. Kultūros komisijos nariai vienbalsiai nutarė 1983 metų kultūrininko-visuomenininko premiją paskirti mirusiam Kultūros komisijos pirmininkui a. a. J. R. Simanavičiui, kuris labai plačiai reiškėsi KLB visuomeninėje, kultūrinėje ir politinėje veikloje. Ši premija numatyta įteikti velionio žmonai Kanados Lietuvių Dienos iškilmių metu Londone, spalio 9 d.

KLB ŠVIETIMO KOMISIJA š. m. lapkričio pradžioje ruošia Hamiltone mokytojų konferenciją. Šiai konferencijai paruošta plati ir įdomi programa. Konferencijos ruošos darbais rūpinasi Hamiltono šeštadieninės mokyklos vedėja V. Stanevičienė.

KLB ŠALPOS FONDAS išsiuntinėjo visoms apylinkėms raštus, prašydamos pranešti centrui apie šalpos veiklą apylinkėje. Tuo pačiu ragina vietos šalpos vietnetus bei apylinkių valdybas atkreipti tinkamą dėmesį į senesnio amžiaus lietuvius, kuriems yra reikalinga kokia parama.

VISUOMENINIŲ REIKALŲ KOMISIJOS pirm. J. Danys suorganizavo Pasaulio Lietuvių Dienų metu KLB labai turtingą ir gausiais rodiniais parodą apie Kanados lietuvių kultūrinę bei visuomeninę gyvenimą. KLB paroda buvo užėmusi vieną klasę Jaunimo Centre Čikagoje, kuri buvo užpildyta gautais iš apylinkių ir švietimo komisijos rodiniais.

Artimiausioje ateityje visuomeninių reikalų komisija yra pasiruošusi išsiuntinėti anglų kalba leidinių apie Lietuvą ir jos esamą padėtį parlamentarams ir įvairioms kitoms įstaigoms. Taip pat komisija Kanados lietuvių vardu įteikė raštą užsienio reikalų ministeriui, prašant Kanados paremti JAV-bių prezidento pareiškimą Jungtinėms tautoms Pabaltijo reikalui. Dalyvauta korėjiečių demonstracijoje Ottawoje 1983 m. rugsėjo 7 d.

KL JAUNIMO SĄJUNGA vadovaujama Zitos Bersėnaitės su gausiu jaunimu įdėjo daug darbo Jaunimo kongreso ruošime, ypač Kanados žemėje vykusių dalies. Kongresas praėjo su labai gražiu pasisekimu. Dėka gerų ir gabių organizatorių. Garbė mūsų jaunimui.

val. v. ALT namuose bus suvažiavimo atstovų ir svečių priėmimas.

Į suvažiavimą kviečiami ne tik ALT atstovai, bet ir svečiai: organizacijos ir pavieniai veikėjai.

ALTO TELEGRAMA JAV PREZIDENTUI DĖL SOVIETŲ BARBARIŠKO VEIKSMO

Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. K. Šidlauskas, tuoj pat po Sovietų barbariško akto, nušovus Pietų Korėjos keleivinį lėktuvą su nekaltais 269 keleiviais, rugsėjo 2 d. pasiuntė JAV prezidentui Ronald Reagan telegramą, kad prezidentas prieš Sovietų Uniją imtųsi griežtų sankcijų dėl tarptautinių teisių pažeidimo.

ETNINIŲ GRUPIŲ ATSTOVAI BALTUOSIUOSE RŪMUOSE

ALT vicepirm. Teodoras Blinstrubas atstovaudamas Amerikos Lietuvių Tarybai, š. m. rugsėjo 19 d. dalyvavo Baltųjų Rūmų sukvietusių etninių grupių atstovų konferencijoje Vašingtone. Jai vadovavo Baltųjų Rūmų pareigūnas Linas Kojelis (Associate Director, Office of Public Liaison) ir pranešimus padarė saugumo tarybos pareigūnai: pulk Robert Lilac ir John Lenczowski.

Etninių grupių atstovai buvo supažindinti su aplinkybėmis, kaip sovietai numušė Pietų Korėjos lėktuvą ir nužudė 269 nekaltes žmones.

Išryškėjo dėl tų žudynių aiškinimo Sovietų Sąjungos nuolatinis melas ir jos išėjimas savo veiksmams prieš beveik visą pasaulį (o ne vien tik prieš JAV).

Skatinta daryti žygius, kad būtų sustiprintas informacijos tiekimas pavergtiems žmonėms už geležinės uždangos ir kad Kongresas skirtų tokiai informacijai (Amerikos Balsui Laisvos Europos radiui ir kt.) daugiau lėšų.

PRANEŠA ELTA:

VLIKAS PASAULIO ANTIKOMUNISTINĖS LYGOS KONFERENCIJOJE

VLIKO pirmininkas dr. K. Bobelis ir inž. L. Grinius išvyko atstovauti okupuotos Lietuvos valstybės interesus rugsėjo 19-23 d. Liuksemburge vykstančioje 16-oje Pasaulio Antikomunistinės Lygos konferencijoje. Jos tema: "Taika, Laisvė ir Saugumas Vienybės Keliu". Konferencijos programoje, dr. K. Bobelio kalba numatyta rugsėjo 21 d. popietei. VLIKO pirmininkas taip pat žada kreiptis į konferencijos dalyvius prašydamas juos paremti Europos Parlamentu to priimtą rezoliuciją Pabaltijos tautų reikalui. Plačiau apie šią konferenciją painformuosime sekančiame mūsų biuletenyje.

Dr. K. Bobeliui išvykus Europon, VLIKO pirmininko pareigas eina pirmininko pavaduotojas dr. Domas Krivickas.

YPATINGAS "ELTOS" NUMERIS PARLAMENTARAMS IR VALDŽIOB ATSTOVAMS

Ypatingas ELTOS biuletenio anglų k. numeris (1983 kovas - balandis) apie Europos Parlamento rezoliuciją Pabaltijo klausimu išsiuntinėtas visai eilei Europos Parlamento narių, Kanados Parlamento atstovams, ir keliems Australijos vyriausybės pareigūnams. Iš jų gauta padėkos laišku, išreiškiančių susidomėjimą Pabaltijo padėtimi. "Šis leidinys be abejo padės mums geriau suprasti dabartinę padėtį Sovietų okupuotoje Lietuvoje ir bendrą Pabaltijo tautų nedalį", rašo Kados užsienio reikalų ministerijos Rytų Europos skyriaus laikinasis vedėjas M. T. Mace. Kanados Parlamento atstovė Flora MacDonald (Kingston and the Islands) savo laiške pabrėžia: "Aš laukiau šio leidinio kas mėnesį, kad galėčiau painformuoti apie besitęsiančią narsią kovą už Lietuvos ir kitų Pabaltijo šalių išlaisvinimą nuo sovietų priespaudos". Už Europos Parlamento rezoliuciją Pabaltijo klausimu balsavusieji anglų parlamentarami pažadėjo ir toliau padėti pabaltiečiams.

ARBUTINĖ NUTEISTA UŽ NORĄ EMIGRUOTI

USSR News Brief (Bruselis, 1983 liepos 31) praneša, kad š. m. liepos mėnesį Edita Abrutienė buvo nuteista ketverių metų kalėti griežto režimo lageriuose ir dvejus metus tremtyje už "antisovietinę agitaciją ir propagandą (68str.). Savilaidinė Aušra 1982 m. gruodžio numeryje tvirtina, jog saugumas keršija Abručiams už jų norą išvykti į užsienį. 1982 m. gruodžio 8 d. saugumiečiai padarė kratą Abrutienės bute, Vilniuje, Tallat-Kelpšos 8-II, neva, ieškodami "šmeižikiškos" literatūros. Konfiskuoti Abrutienės pareiškimai, dokumentai, laišakai, "kultūrinių mainų" žurnalas Amerika 39 egz., J. T. Žmogaus Teisių deklaracija anglų kalba ir kt. Po kratos saugumiečiai išsivežė Abrutienę ir jos nebepaleido. Jo vyras, Vytautas Abrutis, vos sugrįžęs iš sovietinių lagerių, liko vienas su mokyklinio amžiaus sūnumi.

PRANEŠA ALTA:

ALT METINIS 43-SIS SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos 43-sis suvažiavimas šaukiamas 1983 m. spalio 22 d., šeštadienį, Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 South Kedzie Ave. Chicago, Ill. Registracijos pradžia 8:30 val. ryto. Suvažiavimo pradžia 9 val. ryto. Bendri pietūs 1-2 val. p. p.

Ta pačią dieną 7:30 val. vakare, toje pat salėje įvyks banketas, kuriame suvažiavimo atstovai ir svečiai pagerbės ilgametį ALT veikėją Povilą P. Dargį. Bilietus užsisakyti iš anksto kreipiantis į ALTO centrą, 2606 West 63rd Street, Chicago, Ill. 60629, tel. (312) 778-6900. Bilieto kaina - auksa \$15.00 asm.

Suvažiavimo išvakarėse, pirmadienį, spalio 21 d., 7:30

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje – \$ 16.00
Rėmėjo – \$ 20.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

LITUANISTINĖS KATEDROS REIKŠMĖ

Vytautas Izbičkas

/Ištraukos iš V. Izbičko, buv. JAV Krašto Tarybos pirmininko paskaitos Bostone, Tautos šventės minėjime, liečiančios Lituanistinės Katedros reikalus, J.V. Dns/

1930-tais, Vytauto Didžiojo Metais, prezidentas Antanas Smetona, skelbdamas rugsėjo aštuntąją, karaliaus Vytauto karūnavimo dieną, tautos šventę, kalbėjo:

"Gėrėtis garbingąja Lietuvos praeitimi yra maža, reikia dar mokėti mums susiklausti ir dirbti. Kultūros vaisius, senovės Lietuvos sukratus, daugiau yra sunaudoję svetimieji, o ne mes. Mums tenka kurti iš naujo, turint didelių spragų tarp praeities ir dabarties. Išvalkioti iš mūsų krašto brangūs palikimai, sugriautos pilys, išvartaiotieji paminklai. Tai sako mums ir griuvėsiai Kauno pilies, kur Vytautas lankydavosi, kur gindavosi lietuviai. Bet mes nenusimename, nes nesame išlepinti likimo: dirbsime ir pasivysime kitus!"...

Dažnai girdime, kad esame tik menka tautos atskala ir mūsų pastangos neturi reikšmės. Tai nėra tiesa, mūsų galimas įnašas tautos gyvybei išlaikyti yra didelis ir svarbus. Mes negame atskala, bet vienalytės tautos laisvėje gyvenanti dalis.

Tebūna leista pacituoti kitą tautos mokytoją dr. Juozą Grinį:

"Visų lietuvių bendroji tėvynė yra Lietuva, nežiūrint, kas kur gimė ar gyvena. Lietuva, visų pirma, yra ne žemė Baltijos pajūryje, o mes patys, visi lietuviai. Todėl palikdami Lietuvos kraštą, dar nepalikome pačios Lietuvos. Kol mylime Lietuvą, tol jai mūsų dvasia ir lieka. Dvasinė prasme Lietuva yra lygiai visur, kur mes esame, tiek pat jos krašte. Tam tikra prasme palikti Lietuvą – tai jai mirti netaustant... paverstume melu sau patiems jei laikytume save laiko atleidžiamais nuo įsipareigojimo Lietuvai". /Tauta ir tautinė ištikimybė, p. 141-142/.

Išvairiai tenka daug svarbių uždavinių. Švietimo ir Tautinės Kultūros išlaikymas yra vieni iš tų svarbiųjų uždavinių.

Gyvenimo dinamika reikalauja, kad nestovėtume vietoje, o žvelgtume pirmyn į naujus horizontus. O mūsų tremties gyvenime tų neartų dirvonų yra galybės. Lietuviško švietimo sluogsnuose jau nuo seniau buvo svarstoma reikalingumas turėti prie kurio nors universiteto akredituotą lituanistinių mokslų instituciją. Ši institucija – Lituanistinė Katedra /Chair of Lithuanian Studies/ galės atlikti daug svarbių uždavinių:

1. Lituanistinė Katedra duotų galimybę studijuoti lituanistinius mokslus – lietuvių kalbą, istoriją, kultūrą universitetuose reikalaujamame lygyje ir įsigyti mokslo laipsnį to siekiantiems. Tas duotų galimybę tiems asmenims dirbti kituose universitetuose ir įsteigti autori-tetingus lietuviškų studijų skyrius.

2. Studijuojantiems kalbas, ypač lingvistiką, yra labai svarbu susipažinti su lietuvių kalba. Lituanistinė Katedra suteiktų tokią galimybę. Mes patys žinome savo kalbos svarbą ir reikšmę visam kalbotyros mokslui ir optimistiškai galvojame, kad visi tą žino. Deja, toli gražu, taip nėra. Lietuvių kalba dar neužima jai priderančios vietos. Kitaip mes neturėtume patys rūpintis šios katedros steigimu. Kalbotyrai svarbias senovės graikų ir lotynų kalbas, jau seniai mirusias, galima studijuoti beveik kiekviename pasaulio universitete. Lietuvių tautos kultūriniai lobiai iš žilos senovės liaudies dainų, pasakų, padavimų, patarlių, mįslių, liaudies meno formose nėra nei labai žinomi, nei prieinami svetimiesiems. Lietuvių Fondo stipendijos galėtų labai paskatinti susipažinimą su lietuvių kalba. Manau, kad šioje kategorijoje studijuojantys būtų daugumojame ne lietuviškos kilmės.

3. Nors Lietuvoje dirbamais svarbus lituanistinių mokslų darbas, tačiau jį dirbantys neturi laisvės studijų srityse. Jų darbas turi vingiuoti tarp rusiškai-bolševikiškos diktatūros nusmeigtų gairių ir rezultate išvados yra dažnai iškreiptos, neatitinkančios tiesos ir, be abejo, ne lietuvių naudai. Tik prisiminkime Lietuvos istorijos mokslą, kuris yra visiškai sudarkytas, perrašytas, kad atitiktų nuolat besikaičiantiems vadinamo dialektinio materializmo bei marksizmo konceptams ir tiesą neatitinkančiam rusų tautos garbinimui. Lituanistinė Katedra būtų laisvajame pasaulyje akredituota mokslo įstaiga ir prisidėtų prie okupantų iškraipyto lituanistinių mokslų vaizdo ištaisymo. Net ir mes patys dažnai tampame tokių 2 psl.

DEŠINĖJE:

LIETUVIŲ TAUTODAILĖS INSTITUTO

METINIO SUVAŽIAVIMO 1983. IX. 24 pas

pas dail. A.A. TAMOŠAIČIUS DALYVIAI

iškraipymų aukomis.

4. Universiteto institucijos yra svarbiausi pagrindiniai informacijos šaltiniai, arba šaltiniai informacijai patikrinti.

Mes labai dažnai ir teisingai nusiskundžiame labai klaidinga informacija teikiama apie lietuvius ir Lietuvą. Tik prisiminkime neseniai audrą sukėlusią Encyclopedia Britannica informaciją apie Lietuvą, kuri buvo paimta iš bolševikiškų šaltinių. Lituanistinė Katedra ir jos akademinio lygio leidžiami leidiniai padėtų užpildyti spragą informacijoje apie Lietuvą ir lietuvius ir institucijas.

5. Apie Katedrą galėtų burtis lituanistikos mokslų specialistai. Katedra galėtų palaikyti ryšius su Lituanistikos Institutu, išvairiusiu jau taip plačią vagą lietuviškos kultūros darbe, Lietuviškų Studijų Centru, neseniai įsteigusi Chicagoje ir kitomis panašiomis institucijomis. Lietuvių moksliniai darbai galėtų būti leidžiami universiteto vardu ir tada jie įgytų visiškai kitokį svorį akademiniame gyvenime ir ypač lituanistikos mokslų srityje. Universitete būtų kaupiama lituanistinė medžiaga, ir lituanistinė biblioteka, kurie būtų prieinami visiems, ieškantiems lietuviškos informacijos. Nuolatinis Katedros adresas ir nuolatinė vietovė labai pagelbėtų lietuviškų šaltinių suradimui.

Galėčiau dar išvardinti daug svarbių punktų, kodėl Lituanistinė Katedra mums yra reikalinga, jau neskaitant, kad vien mūsų tautinis prestižas to reikalauja. Tos minties vedama Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vadovybė išnagrinėjo įvairių universitetų siūlomas galimybes, gavo JAV LB ir Kanados LB pritarimus ir 1981 m. lapkričio 20 d. pasirašė su Illinois Universitetu Chicagoje sutartį steigti Lituanistikos Katedrą su 750,000 dolerių fondu. Universiteto fundacija parūpins 150,000 dol., o lietuvių dalis – 600,000 dol. Iš šios sumos 200,000 dol. turi būti sukelta iki š. m. lapkričio 1 d. Tada universitetas pradės ieškoti Katedros vedėjo. Po to, kas met turės būti sukeliamas o po 100,000 dol. Katedra pradėtų veikti 1984-85 akademiniiais metais.

Gaila, kad šis vertingas lietuviybės išlaikymo projektas dar nesusilaukė entuziastingos paramos. Pasigirdo ir balsų prieš. Girdi, nebus studentų, projektas per didelis ir yra liuksusinis.

Dėl tariamo studentų trūkumo jau buvo kalbėta. /Be to, Chicagoje universitete jau keleri metai dėstoma lietuviški Kursai ir studentų yra/.

Kiek tai liečia finansus, tai mes išleidžiame pinigų daugiau per vieną studentų suvažiavimą, jau nežiūrint beveik milijoninės vertės parengimų, kaip dainų ir šokių šventės, lietuvių dienos, kaip metiniai įnašai projektuojamai katedrai. Pažvelkime tik į praeities kartas ir jų pastatytas bažnyčias, klubus, vienuolynus, ligonines, senelių namus – kiekvienas iš jų vertas šiandien daugiau, negu Lituanistinė Katedra. Ar ne būtų gėda mūsų kartai, kuri finansiniai yra stipresnė, jeigu negalėtume sukelti šių sumų per 4 ar 5 metus. Jei skaitytume JAV ir Kanadoje tik 50,000 gyvų lietuvių, tai išeitų tik po 12 dol. nuo asmens per 5 metus arba maždaug 2 dol. ir 40 centų per metus. Aš manau, kad tai tikrai maža suma ir būtų sunku pasiteisinti prieš palikuonius, kodėl šio projekto ši karta neįvykdė.

VI PLB SEIMO NUTARIMAI IR PASISAKYMAI

/tęsinys/

C. ŠVIETIMO IR TAUTINIO AUKLĖJIMO SRITYJE

1. Dėl Švietimo Gairių
Seimas siūlo Švietimo Gairės įjungti į Pasaulio Lietuvį, kad jų informacija pasiektų kuo didesnę skaitytojų skaičių.

2. Dėl mokymo priemonių
Seimas kviečia laikytis principo, kad mokomosios priemonės būtų leidžiamos kiek galima didesniais kiekiais, kiek galima nebrangiu pagaminimo būdu ir būtų įvairios.

3. Dėl neakivaizdinio dėstymo
Seimas ragina plėsti ir visokeriopai remti lituanistikos dėstymą neakivaizdiniu būdu, kad lietuviškas švietimas būtų patogiai prieinamas tiems, kurie negali lankyti šeštadieninės mokyklos.

4. Lietuvių kalba, kaip svetimoji kalba
Seimas ragina plėsti ir visokeriopai remti lietuvių kalbos, kaip svetimos, dėstymą, kad lietuvišku švietimu galėtų pasinaudoti ir tie, kurie lietuviškai visiškai nemoka. Pastariesiems taip pat ruošina įvairių sričių, /ne vien kalbos mokymą/ mokomoji medžiaga.

5. Dėl lituanistinių studijų
Seimas kviečia sudaryti sąlygas visų kraštų jaunimui

lankyti Vasario 16-osios gimnaziją, lituanistinius kursus universitetuose, Pedagoginį lituanistikos institutą, PLJS Ryšių centro organizuojamą Lituanistikos seminarą, Mokytojų studijų savaitę bei dalyvauti ideologinių organizacijų /skautų, ateitininkų ir kt./ veikloje.

6. Lituanistika tėvams

Seimas ragina sudaryti sąlygas tėvams, atvežusiems vaikus į lietuviškąją mokyklą, pamokų metu tose pačiose patalpose /jei įmanoma/ surengti pasitobulinimo kursus ar paskaitų ciklus.

7. Dėl mokinių mažėjimo priežasčių

Seimas kviečia rimčiau susirūpinti priežastimis, dėl kurių kai kurie lietuvių tėvai neatlieka savo tautinės pareigos siųsti vaikus į lituanistines mokyklas, ir dar nuodugniau išstudijuoti bei panaudoti atitinkamas priemones šiai problemai įveikti.

D. JAUNIMO SRITYJE

PLB ir kraštų valdyboms priimti informacijai tinkamai veiklai VI-jo PLB seimo Jaunimo komisijos paruoštą projektą "Jaunimo veiklai siūlomi užsiąngažavimai", kuris pridedamas kaip priedas "A".

Projekte iškelti šie svarbesnieji siūlymai:

a/ PLB bei kiekvieno krašto valdybose paskirti bent vieną asmenį rūpintis priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų programa, derinant ją su švietimo komisijos programomis ir skatinti tėvus šiomis programomis pasinaudoti;

b/ prašyti jaunimą sekti vietinio krašto spaudą ir joje ieškoti žinių apie lietuvius bei lietuviams svarbius pasaulinius įvykius; kiekviename krašte tokius straipsnius kas metai suvesti į bendrą rinkinį ir siųsti kitiems kraštams;

c/ skatinti jaunimą raštu reaguoti į straipsnius apie Lietuvą ir lietuvius; jaunimas, gerai besinaudojantis krašto vietine kalba, galėtų išryškinti lietuviškų rūpesčius;

d/ skatinti jaunimą rinkti Lietuvos istorinę medžiagą nuo Lietuvos nepriklausomybės pradžios, taip pat laikraščių iškarpas bei dokumentus, apibūdinančius Antrojo pasaulinio karo laikotarpį; ta medžiaga turėtų būti surinkta, paruošta jos kartoteka ir laikoma vienoje vietoje, kur visiems lietuviams būtų lengvai prieinama; /paremiam kultūros komisijos siūlymą rūpintis lietuviškais archyvais, bendradarbiaujant su kitomis įstaigomis/;

e/ įtaigoti JAV ir Kanados Jaunimo Sąjungas kviestis patyrusius advokatus išaiškinti jaunimui teisinius ir politinius klausimus, liečiančius JAV keliamas bylas prieš lietuvius, nes apie tų bylų eigą būtina supažindinti visą pasaulio lietuvių jaunimą;

f/ kviesti jaunimą ruošti spaudos straipsnių metinę bibliografiją ir prašyti jį sudaryti pasaulio lietuvių ir lietuvių ikilmės jaunimo sąrašus, įrašant vardą, pavardę, amžių ir gyvenamąją vietovę.

g/ skatinti jaunimą rūpintis vyresnio amžiaus karta, tebegyvenančia lietuviškose kolonijose, jos apsauga, jos socialine gerove;

i/ prašyti kraštų valdybas ištirti galimybes steigti naujas lietuviškas kolonijas ir įvairiais būdais bei įvairiomis priemonėmis pasirūpinti, kad dabartiniai studentai, užbaigę mokslus ir sukūrę lietuviškas šeimas, glaudžiau bendradarbiautų;

j/ raginti jaunimą ieškoti naujų metodų atkreipti daugiau dėmesio į pavergtą Lietuvą /sąjungų valdybos turėtų skatinti jaunimą atvykti į paskaitas ir simpoziumus, kai diskutuojama lietuvių Lietuvoje padėtis/ ir remti jauni-mo keliones į kitus kraštus ir į Lietuvą, susipažinti su sąlygomis;

k/ kiekviename krašte organizuoti lietuvių kalbos kursus gimnazistams ir studentams/dėl informacijos susisiekti su PLJS Ryšių Centru Čikagoje/;

1/ PASAULIO LIETUVYJE įvesti jaunimo susirašinėjimo skyrių, per kurį jaunimas susirastų susirašinėjim draugą/pen pal/ ir su juo vestų pokalbius;

m/ pradėti leisti biuletenius tuose kraštuose, kur vietinė kalba tokių biuletenių ar žiniaraščių nėra; tuose kraštuose, kur žinios vietine kalba perteikiamos/pvz. Amerikoje- Bridges, Anglijoje- Lynes, Brazilijoje- Mūsų Lietuva, Australijoje- Kas Naujo/, įvesti arba praplėsti jaunimo skyrius;

n/ seimui išsamiau suprasti ir pripažinti lietuvių jaunimo kongresų svarbą bei skatinti juos ruošti ateityje ir taip užtikrinti sąmoningą lietuvių išeivijos jaunimo dalyvavimą tautiniame gyvenime ir Bendruomenės veikloje.

/ bus daugiau /

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Amžinoji gėda ir prakeikimas ištiks tuos, kurie čia, emigracijoje tarnauja okupantui, taip sakant, su okupantu velniu eina mušti ripką!

Kaunas daugeliui skaitytojų yra gimtinė arba svajin – gų gimnazijos metų miestas, sparnuotų studijų metų šviečiausias miestas. Raibuliuojantieji Nemunai santakoje ir senosios pilies griuvėsiai, Laisvės Alėjos ir Karo Muziejaus sodelio relikvijos, Žaliakalnio jaukumas ir Ažuolyno šventųjų girių atšvaistai, Panemunės šilų kvapai ir Aleksoto išskleistų skrydžiui sparnų gaudimas, nenutraukiamais saitais susietas su mumis ir su miesto kapų tyla, su sparnuotų sakalų alėja, kurios pradžioje Dariaus ir Girėno mauzoliejus, kiek toliau – Nepriklausomybės kovoje žuvusiųjų kapai ir paminklai. Toks tas, trumpai, mums visiems bendras ir šviesus Kauno pasaulis ir jo nemarus gamtovaizdis. Gal ne vienam iš mūsų ten, Kaune, prilygstanti tik saulei, išskleidė sparnus meilė nemari. Gal tų brangių Kauno kapinių vidurnakčio nyka nevienam praeinančiam suartino sielas ir širdis.

O kas toliau? Toliau... bedugnė tarp jūšų, atvykusių čionai, ir mūsų – pasilikusių okupuotoje tėvynėje. Romo Kalantos tėvų karta, studijuodama Kaune, apraudojo ištremtus į Sibirą tėvus ir išžudytus brolius – partizanus, ir amžinai prakeikė okupantą už padarytas tautai skriaudas ir niekšybes. Jie čia reikšmingus veiksmus įpras – mindami, neatsargiai kėlė trispalves ir patys buvo tremiami į Sibirą. Liekusieji spiečiais, beveik penkiolika metų, Vėlinių vakarais telkėsi prie karžygių ir didvyrių kapų, ir mėslungiškai siutino bei varė siaubą ir nevilgtį okupantui ir jo pakalikams, tuo išreikšdami krikščionišką ir tautinį protestą už Tėvynės išniekinimą. Okupantas, kaip tikras kerštininkas, vietoje to, kad duotų pagrindines žmonėms ir tautai laisves, Kauno kapines sunaikino. Pilniausiai apibendrino visuotinę šių veiksmų pilnatį iš rprofesijos gydytojas, berods, buvęs Kauno studentas, dabar patalpintas Černiachovskio psichiatri – nėje ligoninėje, Helsinkio Akto vykdymo stebėjimų grupės narys gyd. Algirdas Statkevičius, eilėraštyje "Kauno Kapai".

Tai Romo Kalantos tėvų kartos balsas, kurios vardu gyd. Algirdas Statkevičius, iškalbėjęs apie 7 metus, vėl buvo persekiojamas už gėrio vertybių gynimą Lietuvai ir dabar, kaip minėjau, yra patalpintas Černiachovskio psichiatri – nėje ligoninėje politiniam susidorojimui.

Kaip ir kiekvienas vertas lietuvių vardo žmogus, kiekviena šeima neša savąjį ir bendrąjį tautos kryžių pavergtoje tėvynėje. Ypatingai tragiška yra Romo Kalantos šeima. Čia pasinaudosi savo ir ypač stropiai surinktomis ir 1976 m. Vytauto Alanto paskelbtomis žiniomis knygoje "Romas Kalanta", taip pat ir naujai iš Lietuvos atvykusiųjų paliudymais. Pažymėtina, kad nemirtingumu pasiženklusio Romo tėvas buvo 1944 m. mobilizuotas į Sovietų Armiją. Kaip jau kai kas žinote, ir aš tais metais buvau mobilizuotas ir neatsiradus palankiai galimybei pabėgti pas partizanus, visą žiemą ir iki karo pabaigos buvau fronte Vokietijoje. Man ypač gerai žinoma šių aukų kaina ir tos mūsų kartos dalies psichologija. Mes buvome to amžiaus žmonių kartos dalis, mes buvome tautos auka, žmogienos duoklė vergijai nuo Lietuvos, vardan bendros Aliantų pergalės. Mes buvome priversti mirti ir patyrė nedalią visi be išimties, suvokę iškylančius Atlanto Chartos principus, nepriklausomai nuo politinių pažiūrų, kovojome už daug laimingesnę tėvynę, negu šiandien ją turime. Tėvynės Lietuvos išdavikų pas mus beveik nebuvo. Jie apvilti jau buvo paguldę galvas Kursko laukuose, o likę gyvi, kažkiek praregėję, spietėsi Lietuvii Atsarginiuose pulkuose, kartu su 1944 m. mobilizuotaisiais, o vėliau dauguma krito Kurše. Tuo tarpu nemarus didvyrio Romo tėvas, taip kovojęs už laimingesnę tėvynę ir jos neišvydęs, kažkada vėliau tapo Sovietų Sąjungos komunistų patrijos nariu ir stambiu administratoriumi. Rašoma, kad jis buvo Kauno Politechnikos Instituto prorektorius administracijos ir ūkio reikalams. Tai 4 ar 5 – tas asmuo stambiojoje aukštojoje mokykloje. Kai Romo kartos tėvų generacijai tylių prakeiksmų, smengančių skradžiais žemėn nebeužteko, jie pamiršę studijų metų Kauno kapų šturmo ir skriaudų, patyrę ir praregėję, pradėjo ruošti leisti pogrindžio spaudą. Štai švėsdami Romo aukos dešimtmetį, mes turime daug po – grindžio spaudos, tame tarpe ir "Perspektyvų" 21 – aji nemerį, kuris ištisai pašvęstas Sovietų Sąjungos naujosios "Konstitucijos" analizei ir kritikai, sakyčiau tos konstitucijos politinės klastos nuuonuginimui. Kodėl aš tą konstitucijos atvejį čia paminėjau? Tik todėl, kad šis faktas, mažų mažiausiai formaliai yra glaudžiai susijęs su Romo Kalantos likimu.

Visiems yra žinoma, kad moksleiviai kai kuriuos dalykus mėgsta mokytis ne atskirai po vieną, o grupėmis. Taip buvę ir 1972 m. gegužės mėn. toje vietoje, kur Romas susidegino. Matyt, aukštesniųjų klasių gimnazistai, pagal visuomenės mokslo programą, o gal studentai, mokėsi Sovietų Sąjungos konstituciją. Pakartoję pagal klausimą konstitucijos paragrafus ir pasiaiškinę, skaitovai klausia vienas kito, ar sovietai įgyvendino tuos konstitucijos punktus, ir visi choru atsako – NE. E! Tuomet išplėšia iš konstitucijos tu neišgyvendintų paragrafų puslapius ir čia pat juos sudegina. Mažiusieji tvirtina, kad tokiu būdu buvusi sudeginta matyt, visa konstitucija. Toks dienos metu darybings nuotaitos aktas "viską" girdintiems ir matantiems "tvarkos" saugotojams galėjo ir neužkliūti. Ar buvo tų jau nuolių tarpe Romas Kalanta, kol kas niekas negali pasakyti. Tokio pobūdžio veiksmas Lietuvoje suaugusių žmonių nepagrindinėje grupėje yra negalimi, bet jaunimo tarpe – 1983. X. 6

visai panašu į teisybę. Tokios ir panašios jaunimo nuotaitos ir nekalto svajonės apie laimingesnę tėvynę sklinda iš šeimos į šeimą, iš mokyklos į mokyklą, iš darbovietės į darbovietę. Jos dramatinizuoja, kaitina jaunuolių smegenis ir vaizduotę, priveda pasišventėlius prie vaiksmų ir skausmingų aukų.

Romas Kalanta kančiose suliepsnojo priešais Kauno miesto Vykdomojo ir Komunistų Partijos Komiteto Rūmus /priešais buv. Taupomošios Kasos/, sodelyje prie Kauno Valstybinio Teatro, kuriame 1940 m. liepos mėn. 21 d. pagal iki dantų ginkluotos 200 tikstančių armijos ir NKVD kariuomenės okupantų režisūrą Lietuvos išdavikai varu suvarę liepos 14 d. "išrinktą" dutuvų paunksmėje "liaudies seimą" nutarė "prašyti" Stalino, kad šis jo sutryptą Lietuvą "priimtų" į Sovietų imperijos sudėtį. Kančių didvyris suliepsnojo tuo metu, kai į Sovietų Sąjungą su vizitu buvo atvykęs Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas Richard Nixon'as. Kai Vilnių pasiekė kraupi aukos žinia, tai daugumas nuovokesnių žmonių giliai paliesti skausmo iš karto suvokė aukos kryptingą politinį priderinimą prie JAV prezidento vizito. Visi liūdėdami lengviau atsikvėpė

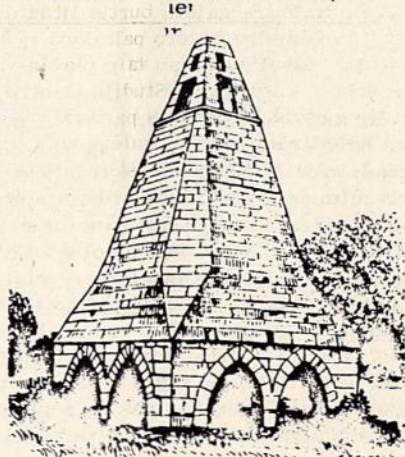

BALTO-AISČIŲ CIVILIZACIJOS LIKUČIAI

J.J.B.
/tėsinys /

MATOS – stebėjimo bokštai

Ugnies signalizacijos bokštas Prancūzijoje, Orre la Ville (12 šimt.).

(La grande Encyclopedie, t. 25, p. 612.)

Viršuje įrengtas židinys. Langų uždegniant ir atidegniant, gaunamas Morzės abėcėlės būdo signalas. Tokį paprastą, bet praktišką, būdą be sunkumo panaudoti kiekvienas skautukas. Gotiškas pastato stilius įrodo, jog tai vėlesnė kopija tokio pat medinio pastato, nes architektūros siurcijančios linijos dviasia ir priemonė netinkama plytai. — tai medžio išsižergusių stiebų "žirguliai".

I-VYČIŲ – GUDŲ KRAITIS, PALIKIMAS /Ispanijoje ir kitur, Pietų Prancūzijoje, prie Atlanto aptikti lietuviškių /jotvingių/ vietovardžius yra gana nuostabu, nežinanciam praeities. Ar tam yra istorinis pateisinimas? Koks? Matėme iš istorijos, kad į pietus nuo Loaros upės visas kraštas priklausė "vizigotams" gudams, atėjusiems ten 5-me šimtmečiu po Kr., Balto-Aisčių vadovybėje.

2- ŠERVETĖS ir ŠERUOLIŲ BANDOS

1968 m. JAV ūkis pergyveno nemažą gyvulininkystės sukrėtimą: buvo žudomi veršiukai ir užkasami į griovius, Priežastis – augintojai tik ką "atrado" nuostabią sibirų plauko ragučių veislę, išveriančią lygiai nepap – rastą karštį, kaip ir šaltį, daug sparčiau augančią už kitas veisles ir duodančią aukščiausios kokybės mėsą.

Tai yra mūsų protėvių jotvingių iš Voluinės palikimas. Kaip tie gyvuliai atsirado Amerikoje? O gi taip, kaip ir mes... Tai Akvitanijos, vyčių-gudų krašto, "Charolais" /šėruolių/ banda, nuo amžių garsėjanti Prancūzijoje, kaip karalių stalo patiekalas. Šis skanumynas yra nemažai prisidėjęs prie geriausių Paryžiaus restoranų, kaip "La Tour d'Argeant" ar "Chez Maxims" išgarsinimo.

Kaip kad šiandien arabai pardavinėja vanduočių paliktus arklukus tik už 450.000 ar 500.000 dolerių/net ir Quebec'o vyriausybė turi savo arklides Floridoje!/, taip 1968 m. už grynakraujį veislinį bulių buvo mokama iki 100.000 ar 200.000 dolerių. Kadangi legaliai tuo laiku importuoti iš Prancūzijos tebuvo galima tik po 12 mėnesių karantino gyvuliams, buvo griebiamasi net ir kontrabandos. Gyvulius gabeno aplinkiniiais keliais per Japoniją, Bahamas, Meksiką ir panašiai.

Ši galvijų veislė dokumentuose paminėta pirmą kartą 878 m., "Cherolles" /šėruolių/ krašte, nors ji ten atsirado daug anksčiau. Europoje ji aptinkama tik vienoje vietoje: Voluinėje. Todėl nėra jokios abejonės, kad ji atkeliavo į Prancūziją kartu su Vyčiais-Gudais, kurie ją buvo išvystę iki aukščiausio tobulumo.

3- LE DICTIONNAIRE DES POSTES ir LIETUVIŠKI VARDAI

Paimkime į rankas prancūzų pašto oficialų gyvenamųjų vietų sąrašą. Ten galima šimtais suskaičiuoti Cher, Chervette, Charolles, Charente šaknies vietovardžius: šeriai, šervietė, šėruoliai, šėruventai ir t.t. Tos puikios lietuviškos žodžių galūnės, kurių prancūzų kalboje irgi nėra, prideda dar vieną neginčijamą faktą – įrodymą, kad tos ganyklos nieko bendra su "Deutsch" ar lotynais neturi.

Pagaliam tų visų mūsų kalbos paminklų fizinę padėtis derlingų ganyklų žemės plotuose, kur ir dabar tebesiverčiamas tuo pačiu gyvulininkystės ūkiu, tebeganančią pačią Voluinės sidabro šėruolių bandą, neabejotinai patvirtina lietuviškos ŠERVETĖS prasmę.

pajutę aukos prasmę ir tai, kad ji kraupiausiai būdu pri – mins prezidentui tarptautinės teisės ir dvišalių sutarčių sutrypimo faktus, tautų kančias ir skriaudas dėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos, kurią 1940 m. įvykdė Sovietų Sąjunga. Toks skausmingas JAV prezidentui priminimas Sovietų žiaurių nusikaltimų turėjo prasmę, nes rado didelį atgarsį Amerikoje ir daug kur kitur pasaulyje.

Kai dėl jaunosios Lietuvos, tai ji tą dieną, tą valandą iki apstulbimo skausmingai išvydo savo didvyrį – jų amžininką bendramokslį, kurio jie neužmirš ir neapleis. Jie suvokė realios ir iš jų pačių tarpo iškilusios aukos ir pasiaukojimo prasmę, jo kainą ir baisią galimybę. Jie tą dieną svarbiausių įvykių savaitę žymiai ūgtelėjo, vertindami okupaciją ir okupantą.

Romas suliepsnojo jaunatviškai mylėdamas merginą. Jis ją kvietė ateiti paskutiniam pasimatymui į Miesto Sodelį prie Teatro šiaurvakarių kampo. Principingas jaunuolis atsižadėjo savęs, paliko jaunatviškai nerūpestingą, mergiškai skrajojančią bendraamžę. Nepanašu, kad jo draugystė su mergina galėjo turėti bet kokios nors įtakos šiam lemtingam žingsniui.

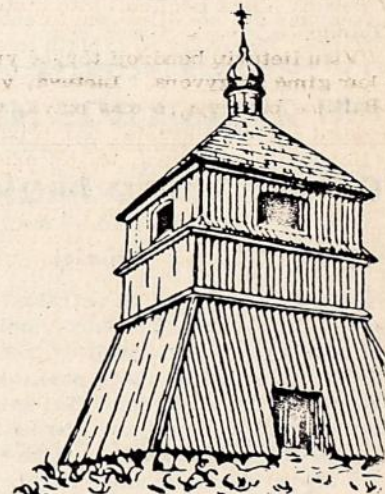
Romo Kalantos suliepsnojimo priežastys be jokių abejonų yra politinės, nukreiptos prieš Lietuvos pavergimą ir pavergėją, ir yra negęstantis protestas prieš laisvės idealų slopinimą ir laukinį tyčiojimąsi iš žmonių ir tautos.

/ bus daugiau /

Vaiguvo bažnyčios varpinė

Rozalimo bažn. varpinė XVIII

Tačiau klausimas ir atsakymas neišaiškinamas vien vieno "Charolais" žodžio sutapimu. Šis žodis yra vienas svarbiausių mūsų raktinių šaknų nešėjų: t. y. šėruoliai, šeriai, šeriai, šeriai, šeriai, šeriai. Čia turime plačiau paaikškinti šio žodžio didesnę prasmę: kaip kalbotyroje suprantama "raktinės šaknies" sąvoka.

Kada mes išgirstame tokių miestų kaip Freiburg, Hamburg, Strassburg pavadinimus, iš karto tvirtai ir neabejotinai nustatome vokiečių kalbinį palikimą. Netgi, jei randame panašių darinių Amerikoje ar kituose svetimuose kraštuose, pvz., Johannesburg/P. Afrikoje/, atpažįstame juose vokiečių įtaką. Todėl sakome, kad "burg" yra viena iš vokiečių raktinių šaknų. Kalbininkai tai yra viena, 100% tikra pozityvi priemonė etnografinių ribų ir kultūros įtakos nustatymui. /Kodėl tad mūsų mosklininkai etnografinės mūsų ribas nustato tik dabartinėse, kitų primestose, ribose?/.

Panašių raktinių šaknų yra visose kalbose: prancūzų "ville" – kaip Philipville, Dauville, etc. Graikai – "polis": Adrianopolis, Konstantinopolis, Neapolis etc. Raktinė šaknis, paprastai, parenkama labai apgalvotai, nes ji privalo neabejotinai ir išimtinai priklaustyti tik tiriama kalbai. Toje kalboje ji turi reikšti tik tą daiktą ar veiksmą, kuriam ji vartojama – nedaugiau. Be to, raktinės šaknys savo padėtimi turi liudyti jų autentiškumą: Ežerėnai turi būti prie ežero, Kalniškiai – negali būti dauboje, o Dubysa – ant kalno. Tik taip, patikrinę žemėlapyje vietovardžio padėtį ir sutikrinę jį su jo pavadinimu, galime tikrai moksliskai nustatyti, ar tas vietovardis autentiškas.

Kalbėdami apie vanduočius nustatėme, kad tai raktinės šaknies žodis, kilęs iš "vanduo". Iš eilės tenka aptarti žodžio "šerti" raktinę šaknį. Jo nėra nei gotų/vokiečių išgalvotų, lotynų, graikų, prancūzų, italų ar ispanų kalbose. Todėl šėruolių atsiradimas Prancūzijoje, kartu su daugybe jau minėtų vietovardžių, yra mūsų kalbos palikimo – kračio neatremiamas įrodymas.

/ bus daugiau /

ISPŪDŽIAI IŠ KELIONĖS Į LIETUVĄ

R.F.

(Patiekiame pluoštą kelionės įspūdžių. Juos aprašo jaunas, angliškai rašantis lietuvis, pirmą kartą lankęsis Lietuvoje.)

2. We were also escorted to Cathedral Square with its multi-colored minarets glinting in the sun like Easter eggs. The oldest is The Cathedral of The Annunciation constructed in 1370. All the czars were crowned there. One tower alone represents Jesus Christ, three towers the Trinity, and five towers Christ plus the four evangelists. Extra towers symbolize an added saint. Only 20% of the glint on the domes is genuine gold since the chemical process to preserve the precious element has been lost. Tourists are told there are "58 active churches, mosques, and synagogues in Moscow".

But the majority of us were bored with the passing show. Veteran visitors amongst us had stayed behind to snooze on the bus. We finally came to The Cosmos Hotel, and a confusion of rooms. A French couple had not yet vacated the premises. The clerk at the reception desk did not speak English or Lithuanian. But she understood French! A left-over boyar? With my best Quebecois accent, I informed her that my roommate and I wished to be masters of our own unoccupied reserved rooms. We were sent up from the 22nd to the 25th floor. You never heard such arguing at the Geneva peace talks!

To relax, I took a short nap after a long sip of Southern Comfort. Then following a buffet supper, I treated myself to a postprandial stroll down Moira Prospekt. Nobody else wanted to come along. The communist system does not permit freedom of assembly in public, so I was surprised to see a crowd gathering like a flock of magpies around a peasant woman dressed in white. As I came closer, I noticed a weight scale, the type located in schools and doctors' offices. Apparently, skinny or plump lumpen proletarians get a giggle out of weighing themselves. They will pay five kopecks for the thrill. They cluster around the scales the way Canadian pedestrians muster around street musicians outside Eaton's.

I was pleased to see young girls with gold-toothed smiles walking together with their boyfriends after work, arms entwined around each other, happily in love. It happens here too.

However, zipping between time zones and historic monuments had finally caught up with me. My consciousness was surrendering to sleep. Returning to The Cosmos Hotel, I realized I had not received a hotel visa. The doorman did not allow me to enter under my own recognition. Never try to explain to a Russian that he has

TIKRI ŽVALGYBOS NUOTYKIAI

Žmogus, Kurio Niekad Nebuvo

Ewen Montagu

/pabaiga/

Pagal tai sukūrėme jo charakterį ir atatinkamus dokumentus jo kišenėje. Tai buvo vienintelė priemonė įtikinamai pristatyti jo asmenybę vokiečiams.

Nutarėme, kad jis mėgo pasilinksinti; tad galėjo turėti pakvietimą į kabaretą. Tai galėjo paaiškinti, kodėl dėl kokios nors ekstravagancijos jis buvo gavęs iš savo banko įspėjimą, kad kasoje nebeliko indėlių. Jis galėjo būti "Service" Klube Londone nariu, tad-ir sąskaita už kelias paskutines dienas ten. Taip, po truputį jis darėsi vis realesnis.

Bet kaip jį tikrai "sugyventi"? Vienintelis būdas - laiškai jo kišenėje, kurie pasakytų tikrai ką nors asmeniškai apie jį. Iš kitos pusės - jeigu sustabdytum praeivį gatvėje ir galėtum peržiūrėti jo kišenes - labai retai pasitaikytų surasti laiškus, kuriuose būtų kas nors neeilinio, nekasdieniško.

Šis vyras turėjo nešiotis tikrai "gyvus" laiškus, su teikiančiais konkretų vaizdą apie jį ir jo gyvenimą - taigi, jam susižiedavus. Meilės laiškas būtų jo kišenėje, laiškai kur planuojamas vedybinis gyvenimas, vestuvės - Bill Martin'ui ir kažin kokios merginos, prieš pat jį išsiunčiant į užsienį.

Žinojome, kad reikėjo gerai apgalvoti visas smulkmenas ir dėl tų kelių laiškų, kuriais turėjome sukurti įtikinamą personažą. Žinoma, mes galėjome patys juos parašyti, - dauguma mūsų žinojo labai gerai kaip atrodė pranešimai apie nepadengtas sąskaitas, kai kurie būvome surašę testamentus ar gavę meilės laiškų, bet aš galvojau, kad geriausia pasitikėti ekspertais ir išvengti bet kokio neapsižiūrėjimo ar klaidos.

Kai ką padaryti buvo nesunku, pav., vienas mūsų turėjo bevardį pakvietimą į Kabareto Klubą, tad įrašyti kabareto vardą buvo lengva. Laišką dėl sąskaitos pernau - dojimo buvo tik šiek tiek sunkiau.

Sutvarkėme taip, kad šis banko laiškas turėjo būti siųstas paštu majorui Martin'ui į "Naval and Military Club", Pall Mall; durininkas ant voko pažymėjo "Adresas nežinomas" ir prirašė - "Bandyti Naval Military Club, 94 Piccadilly". Mums atrodė, kad tai labiausiai įtikinama, kad laiškas tikras, o ne specialiai paruoštas, tad ir nutarėme, kad majoras Martin'as tokį laikytų savo kišenėje.

Vienas mūsų išgavo "Naval & Military Club" pritarimą ir išdavė sąskaitą 24 balandžio data, iš kurios buvo aišku, kad majoras Martin'as buvo laikinas to klubo na - 4 psl.

committed an error. This was Moscow. Maximum Security City. I told him I was a tourist.

"Canada". I pointed to my North Star joggers.

He grunted the disgruntled equivalent of nyet, pointing next door. It was their lost and found department for lost tourists. The female at the desk kept on conversing with a male lying on a couch. After five minutes of being the invisible man, I decided to disappear through a glass door leading back into the hotel lobby. They spied me.

"No visa, no key". I talked baby talk to them.

The girl garbled something grouchy into her phone. A higher-up in the hotel cleared my name and number. She wrote a note in Cyrillic on a special permission slip. I showed it to the doorman. He let me into the kingdom. I picked up my key and ran.

I could hear my roommate snoring all the way down the hall. He was a boor from Boston. He got angry when I woke him up, still bitching about the room botch-up. I reassured him things would go better tomorrow, reunited with relatives in Lithuania.

"Bah! They don't give a shit if you don't bring them presents." The impolite ponas rolled over in bed and almost immediately started to snore.

I took a long cold bath. The hot water had already been depleted. And this was the deluxe, ultra-modern hotel built exclusively for the 1980 Olympics!

The sun was still setting at eleven o'clock Moscow time. From my 25th floor window, facing west, I stared at the redness lighting up the clouds from where I had come, and wondered what had ever brought me here?

Monday.

As far as Holy Cities go, the Hindus have Benares, the Jews have Jerusalem, the Muslims have Mecca; and I, a Canadian of Lithuanian origin, I have Vilnius!

This afternoon I was united with my uprooted relatives for the first time in our lives. I was afraid they had forgotten that I was even coming. Nobody showed up to greet me in the glass booth where visitors are received at Vilnius airport. I wandered into a warm crush of crying crowds. I was bumped around by welcoming committees of weeping women embracing their loved ones. Where were my kith and kin? I only had photographs of displaced faces to navigate by. I circulated inside the enclosure once, twice, then a third time, my heart sinking lower and lower.

Meanwhile happy hordes hailed their blood brethren with the jubilation of a Second Coming. I didn't know if I was coming or going as I stole out of the claustrophobic quarters for air. People were waiting outside in a tree-lined parking lot. I saw a flicker of a face similar to my aunt. Then right in front of me, a young woman

rys ir jame pernakojo balandžio 18-23 imtinai. Tuo pačiu buvo patvirtinta, kad 24 balandžio jis dar radosi Londone.

Taip pat nesunku buvo gauti sužadėtuvių žiedo sąskaitą. Pasirinkau S.J. Phillips, Bond Street juvelyrų kompaniją, nes jie prekiauja tarptautiniu mastu. Tad turėjo ir sąskaitą, skirtą Vokietijai. Jeigu būtų daromas koks palyginimas, kaip sąskaitos atrodo, majoro Martin'o be abejonės, atrodytų autentiška.

Sunkiau buvo su kitais dokumentais. Savaimė suprantama, negalėjome pasakyti tikros priežasties, kodėl jie buvo reikalingi, bet taip pat tik tokių popierių prašyti nepaaiškinant priežasčių, o pasakant "slaptam reikalui" - vistiek sukeltų kalbas. Suradus įtikinamą paaiškinimą, galėjome pasitikėti tais asmenimis, iš kurių prašytume tų laiškų.

Pirmiausia - reikėjo gauti atatinkamą majoro Martin'o sužadėtinės Pam nuotrauką. Pasiūlėme gerai atrodančioms merginoms įvairiose mūsų įstaigose, kad pasikolintų savo nuotraukų panaudoti fotografinio atpažinimo bandyme. /Tai daroma, įmaišant vieno ar dviejų įtariamų asmenų nuotraukas su visai nekaltais asmenų ir "liudininkai" turi atrinkti vieną tų įtariamų, kurį buvo matę/. Mes gavome tikrai įspūdingą krūvą įvairių nuotraukų.

Pagaliau apsisistojome ties viena, ir kitas sugražino me. Nuotraukos savininkė dirbo Kariniame Biure ir, kadangi ji turėjo reikalų ir su ypatingai slaptu skyriumi, mes jai galėjome pasakyti tikrą priežastį, kam ši nuotrauka bus reikalinga. Ji davė savo sutikimą.

Nė vienas mūsų nesijautė sugebančiu parašyti meilės laiškų - ypač iš moteriškojo taško žiūrint. Buvo sunku kokios nors merginos klausti, ar ji sugeba parašyti pirmos eilės triumfuojančios meilės laišką. Taigi, paprasime vienos biure dirbančios merginos, ar ji galėtų surasti tokią merginą. Ji apsiėmė, bet niekada mums nepasakė vardo tos, kuri sukūrė du puikius laiškus, kuriuos majoras Martin'as nešiojosi su savimi kišenėje.

Nutariau, kad pirmasis laiškas būtų parašytas ant mano svainio popieriaus, nes buvau tikras, kad joks vokiečių nesuabejos tokio adreso "angliškumu", kaip kad "The Manor House, Ogbourne St. George, Marlborough, Wiltshire. Telephone: Ogbourne St. George 242".

Sekmadienis, 18 d.

"Brangusai, manau, kad tokius žmones kaip tu išlydėti į traukinį yra nekoks sportas! Išvykstantis traukinys gali palikti didžiulę plėšiančią širdį, tuštumą gyvenime ir reikia beprotiškai stengtis - bergždžiai - užpildyti ją visu tuo, kuo paprastai buvo džiaugtasi prieš 5 savaites.

Ta nuostabi, aukštinė diena, kurią mes drauge praleidome. O, žinau, jau buvo sakyta kitų, bet - kad laikas kartais galėtų sustoti nors tik minutei -

Tačiau beprasmiška taip galvoti. Susiimk, Pam ir ne-

who resembled my mother in her youth stepped up to me and asked softly:

- Raimundai?

- Yeah. Ya.

- Labas atvykęs į Lietuvą.

I was assoed with a juosta /sache/ by my cousin Birutė. Bear hugs and kisses ensued. Each of my relations showered me with flowers as they introduced themselves. I didn't have enough hands for the phlox, gladioli, lilies, hollyhocks, carnations and daisies. I carried them squished against my chest flubbing at communication over the flowertops..

- Nu tai va, kokios mėlynos tos akys! - they observed me not like a visitor, but a visitation. I could see they were sizing me up with the rest of the family stock. I stood the tallest. The "Great White Cousin" from Canada!

Crossing the Atlantic in a commercial airplane was as courageous to them as a cosmonaut venturing into space. They listened spellbound and earthbound as I described how lovely Lithuania looks from the air with its fairy tale castles and forests so clean and clear you can spot a milkmaid and farmboy kissing in the fields! As I gazed into their eyes, I perceived I had even had a privileged view of their own mute motherland - an aerial view they would probably never ever see.

The Inturist bus was tarrying behind. Our excursion group got on to go to the Gintaras Hotel. I couldn't wave goodbye, weighed down with flowers, so I waved the flowers. Mine, all mine, I smiled at my lost family, no longer black-and-white photos but flesh and blood. A momentous moment. I never knew so many people loved me.

/to be continued/

būk maža kvailute.

Tavo laiškas man šiek tiek palengvino valandas - bet aš galiu pradėti baisiai pūstis, jeigu tu ir toliau sakysi tokius dalykus apie mane - skamba lyg ne apie mane kalbėtum, ir bijau, kad netrukus ir pats tai pastebėsi.

Esu čia savaitgaliui šioje nuostabioje vietoje su motina ir Jane. Esu vis tokia per daug maloni ir supratinga, neapsakomai slegiama nuobodulio ir trokštu, kad greičiau priartėtų pirmadienis ir galėčiau grįžti atgal prie senų girnų. Koks idiotiškas veltui laiko leidimas!

Brangus Bill, kai tik žinosi ir galėsi daryti kokius planus - prašau neleisk jiems tave siųsti į nežinomybę tokiu baisiu būdu, kaip dabar daroma - Dabar, kai mes su radome vienas kitą šiame plačiame pasaulyje, nemanau, kad galėčiau tai pernešti -

Tau visa mano meilė - Pam!

Prie laiško buvo dar pora plono tuščio popieriaus lakštų, kaip kad naudojama kopijoms biurose. Antgalvėje buvo parašyta "Office, Wednesday, 21st", ir raštas, kuris atrodė normalus pradžioje, staiga pasikeitė, lyg būtų rašyta labai skubant užbaigti laišką, išgirdus, kad sugrįžo viršininkas:

"Šuo" išvyko pusvalandžiui, tad aš vėl raizgau Tau nesąmones. Tavo laiškas atėjo ši rytą tuo pat metu, kai aš skubėjau - kaip paprastai, vėluodama, į darbą. Tu man rašai tokius puikius laiškus. Kartu duodi, tačiau, tokias baisias užuominas, kad tave kažkur išsiųs - žinoma, aš niekam nė žodelio apie tai. Aš niekad to nepadarau, kai tu man ką nors papasakoji. Bet juk ne į užsienį siunčia? Nes aš to nenoriu, aš su tuo nesutinku, pasakyk tai jiems nuo manęs.

Brangusai, kodėl gi mes ėmėm ir susitikom karo meto sukuryje, tokia kvailystė --- Jeigu ne karas, mes jau būtume beveik vedę dabar, vaikštinėtume kartu ir rinkumėme užuolaidas ir kitką. Ir aš nesėdėčiau pirkame vyriausybės biure, perrašinėdama mašinėlė kvailas pastabas visą dieną - Žinau, betikslis darbas, kurį aš dirbu, nė vienai minutei nesutrinkina karo -

Brangiausias Bill, aš taip nepaprastai džiaugiuosi žiedu - skandalingai ekstravagantišku - žinai, kaip man patinka deimantas. Aš vis negaliu atsižiūrėti.

Šiandien aš esiu į nuobodų pasižokimą su Jock'u ir Hazel, manau, kad jie atsives dar kokį vyrą. Žinai, kiek vis pasirodo jų draugai, ir šis bus su pačiu simpatiškiausiu Adomo obuoliu ir labiausiai blizgančia plike! Kaip kiauiliškai nedėkinga iš mano pusės, bet tikrumoje, juk ne tai - tu žinai, ar ne?

Žiūrėk, mielasai. Ateinantį sekmadienį aš esu laisva Velykų proga. Žinoma, aš turiu važiuoti namo, prašau, atvažiuok jeigu kaip nors gali. Jeigu ir negalėtum išvykti iš Londono, aš atskubėsiu ir mes praleisim džiaugsmingai vakarą - /Beje, teta Mariana sakė, kad kitą kartą atvykdama į namus, atsivesčiau tave vakarienei, bet manau, galima palaukti?/

Štai sugrįžta "Šuo", - Krūva meilės ir bučkis, Pam!

Laiškai buvo idealūs, kokių mums reikėjo.

Atsargumo dėliai prieš atiduodant laiškus majorui Martin'ui, išskyrus tuodu iš Pam, aš nešiojau kišenėje, atatinkamą dienų skaičių. Su meilės laiškais buvo daugiau rūpesčio, ypač, kad vienas jų buvo rašytas ant labai plono popieriaus. Aišku, kad šiedu būtų buvę daug kartų skaitomi ir neatrodytų tokiam pat stovyje, kaip oficialieji. Realistinė jų išvaizdą irgi negalėjome atgamtinti juos suglamžant ir vėl išlyginant /kaip kai kas buvo netinkamai pasiūles/. Kartą suglamžytas popierius neimanoma visiškai išlyginti. Be to, Bill Martin'as niekuomet nebūtų tų laiškų glamžęs.

Tad aš dariau tai, ką jis būtų daręs - vėl ir vėl su - lankstydavau ir atlankstydavau, atsargiai pablizginau, patrindamas į savo rūbus.

Gegužės 3 d., mes gavome signalą iš Madrido...

Majoro Martin'o, Karališkojo marino kūnas buvo paimtas nuo pakrantės /netoli Huelva/ 30 balandžio, 1943 m.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8½% už 90 dienu term. indel.
8½% už 6 mėn. term. indel.
9% už 1 metų term. indel.
9½% už 2 metų term. indel.
10% už 3 metų term. indel.
10% už pensijų planą
9% už namų planą
8% už specialią taup. s-tą
7½% už taupymo s-tą
6% už čekių s-tą (dep.)

I M A:

už asm. paskolas nuo 12%
už nekilnojamo turto paskol.
(mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 11%
2 metų 12%
3 metų 13%
(fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų... 10½%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 35 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgicjus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupydydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas Piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of credit) ir antrieji mortgicjai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 10 v. ryto iki 3 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 10 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais - nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p. (Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

TELEFONAI: 532-3400
532-3414

AKTYVAI - VIRŠ 22 MILIJONŲ

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3
Antradieniais 10-3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmdieniais 9:30-1

MOKA UŽ:

90 dienu term. indelius ... 8½%
180-185 d. term. ind. 8½%
erm. ind. 1 metų 9%
Term. ind. 2 metų 9½%
Term. ind. 3 metų 10%
Pensijų s-tą 10%
Spec. taup. s-tą 8%
Taupomųjų s-tą 7½%
Depozitų-čekių s-tą ... 6%

DUODA PASKOLAS:

Asmenines nuo 12%
Mortgicjus nuo ... 10½%-13%

ANAPILYJE SKYRIUS VEIKIA SEKMADIENIAIS 9:30 r.-1 v.r.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicjus iki 100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paruodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS -

NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

toronto

VALSO GARSAI

Stepas Varanka

"NL" Savaitraščio Spaudos Vakarų jau prie durų. Spauda-kovos ginklas. Tiesa, mūsų lietuviškoji išeivijos spauda nėra didelis ir baisus atominis ginklas. Nežiūrint to, ji savo vaidmenį atlieka. Yra sakoma, lašas po lašo ir titnagai ženkla padaro. Taip yra ir su spauda.

Visiems yra žinoma "paslaptis", kad pavergtos Lietuvos valdžia gauna visus išeinančius laisvame pasaulyje lietuviškus laikraščius, žurnalus, knygas ir net įvairius skelbimus. Iš laisvos lietuviškos spaudos rusai-komunistai aiškiai mato, ko siekia ir dėl ko kovoja laisvi pasaulio lietuviai. Jiems tai pavojinga rakštis.

Galinga carų Rusijos valdžia ir toji buvo netekusi žado, išsigando ir uždraudė lietuvišką raštą. Tai geriausias pavyzdys, kad spauda y-

ra stipresnė negu žudy-mo ginklai.

Pavergtų tautų spaudai betėvynės paramos yra sunku verstis. Išlaidos leisti laikraštį yra nepaprastai didelės. Iš prenumeratorių pajamų laikraštis jokių būdu neišsiverstų. Šiek tiek pajamų atneša įvairūs skelbimai. Didžiausia parama yra susipratusių tautiečių aukos spaudai paremti. Artinantis Kalėdų šventėm, atsiranda gera proga, vietoje atviru-kais siunčiamų sveikinimų, sveikinti savo draugus ir pažįstamus per lietuvišką spaudą- laikraščius. Atvirukai po švenčių dažniausiai yra išmetami, o spaudoje ilgą laiką liks jūsų vardas kaip suveikintojo, kurį galėsite parodyti ir savo anūkams.

Rėmėjų Būrelis

Toronte nuo 1975 m. yra įsistėgęs "NL" savaitraščio remti Būrelis, kurio pagrindinis tikslas rengti metinius spaudos vakarus, iš kurių susidaręs pelnas skir-

riamas savaitraščio reikalam. Nemažą sumą reikia išmokėti kas savaitę vien tik laikraščio atspausdinimui.

Savaitraščio Leidimo B-vė turi išleisdamas tikrą skaidių šėrų, kurių vienas kainuoja \$10. Ribotą šėrų skaidių gali įsigyti kiekvienas lietuvis. Šio savaitraščio šūkis yra: "Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!" Savaitraščio metinė prenumeratora Kanadoje dabar yra \$16,- rėmėjo \$20.

Rėmėjų Būrelio nariai-darbuotojai yra įvairių pažiūrų tautiečiai, lietuviškos spaudos mylėtojai, gerbiantieji spaudos nešališkumą ir kaip visi dori lietuviai, siekiantieji Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės, prisidedami savo nedidele, bet nuosirdžia veikla. Išblokti iš tėviškės, tikriausiai dažnai prisimena su skausmu širdyje Brazilio žodžius:

"Lietuva, Lietuva, tu kaip saulė gyva

Ir už rudens debesio juodo. Tu benamių sūnų už kalnų ir kalvų

Irdaina ir viltis ir paguoda.

Rėmėjų Būrelis nėra gausus nariais. Jis neturi jokių formalių įstatų bei nuostatų. Tikslas: savanoriškas nuoširdus darbas remti lietuvišką spaudą, ją gerinti, platininti ir populiarinti. Išeivijos lietuviškoje bendruomenėje tai mažos skurzdėlės įnašas į bendrą siekiamą tikslą.

Jau kelinti metai iš eilės Būrelio p-ko pareigas energingai eina J.V. Šimkus, finansinę apyskaitą kruopščiai veda V. Keturakis, sekretorės pareigas dažniausiai atlieka Gunda Adomaitienė. Visi Būrelio rėmėjai parengimo metu at-

MALONIAI KVIEČIAME ATsilankyti!

SPAUDOS VAKARAS

Nepriklausoma Lietuva

SAVAITRAŠČIUI PAREMTI

1983 M. SPALIO 15 d.

ŠEŠTADIENI, 6 val. v.

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ Didžiojoje Salėje

1573 Bloor Street W.

PROGRAMOJE: Sol. GINA ČAPKAUSKIENĖ ir Sol. RIMAS STRIMAITIS akomp. Muz. JONAS GOVĖDAS

- Šokiams gros "LES & THE MUSIC MASTERS" orkestras
- Šilta Vakarienė ir Gėrimai
- Turtinga Loterija

ĮEJIMAS: \$6.00 asmeniui
\$5.00 pensininkams ir studentams

RENGĖJAI

"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" RĖMĖJŲ BŪRELIO DALIS DARBUOTOJŲ

Iš kairės: Sofija Revienė, Alma Podolskienė, Konstantinas Bubelis, Jeronimas Jakelaitis, Gunda Adomaitienė, Vytautas Keturakis ir Zigmantas Revas.

Iš kairės: M. Račys, Aloyzas Bričkus, Vanda Girinienė, Rėmėjų Būrelio pirm. J. V. Šimkus, Aldona Genčiuvienė ir L. Girinis.

virtuvės šeimininkė

lieka su nuosirdumu jiems patikėtas pareigas. Čia reikia su džiaugsmu paminėti, kad Būrelio veiklą dosniai paremia ir prisideda Toronto Lietuvių Namų Valdyba, Lietuvių Namų vedėjas A. Vaičiūnas, Būrelio narė šeimininkė Aldona Skilandžiūnienė ir kiti pareigūnai. Būrelis visada gauna savo posėdžiams patalpas nemokamai. Būrelio narių sąrašas yra gana ilgas, vienu metu jame buvo virš 40 pavarų. Deja, į susirinkimus dažniausiai atvyksta mažiau negu pusė.

Būtų gerai, kad į Būrelio eiles įsijungtų daugiau spaudos mylėtojų. Rėmėjų Būreliui gali priklausyti kiekvienas tautietis, norintis savo skurzdėlės darbeliui prisidėti prie spausdinto žodžio rėmimo. Kadaise buvo dažnai sakoma: "Laukinis žmogus laikraščio nei knygos neskaityti ir jų neprenumeruoja". Šiandieną tikriausiai, savęs jau nelaikome laukiniais, tačiau ne visada prie spaudos ir lietuviškos knygos paremimo prisidedame. Gal dėl to, kad šiandieną nėra spaudos draudimo laikai. Dabar jau per daug "apsiėsiųs" kartais sako, kad jam lietuviškas laikraštis, su pasaulio žiniomis esąs nereikalingas. Jis iš televizijos aparato gauna žinias ir net paveikslą, kam jam lietuviškas laikraštis.../Jeigu daugiau pagaltotų, tikrai su-prastų. Red./.

Kitų didesnių tautų išeivijos bendruomenės skundžiasi dėl savo skaitytojų mažėjimo ir laikraščio leidybos sunkumais. Iš tikrųjų, su lietuviška spauda išeivijoje nėra taip liūdnai. Palyginus, mūsų spauda yra gana skaitlinga ir gyvatinga dėka tau-

tiečių materialinės ir moralinės paramos.

Sėkminga Būrelio Veikla

Rėmėjų Būrelis jau ke-liolika metų iš eilės ruošia "NL" savaitraščio paremti tradicinius metinius "Spaudos Vakarus". Šiais metais toks rengimas įvyks SPALIO 15 dieną, šeštadienį, Toronto Lietuvių Namuose, Karaliaus Mindaugo Menėje, 6 v. vakare. Tam rengimui Būrelio pirm. Šimkus su nariais ruošėsi, pasibaigus praėjusiam praeitų metų sėkmingam rengimui. Paruošti vieną tokį rengimą, Būrelio pirmininkui reikia šaukti bent 3-4 susirinkimus. Atsilankiusiems į rengimą tautiečiui net į galvą neateina, kad jam paruošti Rėmėjų Būrelio nariai turėjo aukoti savo laiką, darbą ir net iš savo kišenės pinigais prisidėti. Yra Būrelyje narių, kurie ne tik darbą, laiką bet ir finansiniai bei fantais pa-

rengimą remia. Jų pavardžių čia neminėsiu, nes neturiu jų sutikimo.

Šiais metais "Spaudos Vakarų" programą atliks išeivijoje žinomi mūsų mylimi asmenys: sol. Gina Čapkauskienė, vadina Kanados lakštingala iš Montrealio, populiarius solistas, operų dainininkas Rimas Strimaitis ir jaunos kartos garsėjantis ir mėgiamas Kanados muzikakompozitorius Jonas Govėdas. Tai retas koncertas, vertas tautiečių dėmesio.

Po koncerto seks pramogos. Galima bus vaišintis Aldonos Genčiuvienės lietuviškais karštais valgiais. Būrelio pareigūnai budės prie "kunigaikščio Bacho" blizgančio modernaus kampelio, vadinamo baro ir maloniai jums patarnaus su "minkštais" ir "kietais" gėrimais.

Čia reikėtų priminti - jeigu geri ir gali gerti - tavo reikalas, jeigu negali - susilai-

(Nukelta į 7 psl.)

AR PASKAITAI SAVO VAIKUI LIETUVIŠKŲ LIAUDIES PASAKŲ?
JOSE RASI IR GROŽIO, JUMORO IR IŠMINTIES!

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ.

ATEIK I LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA PENKTADIENĮ 119 MIMICO AVE. (Royal York Rd. ir Mimico Ave. kampas) TORONTE, 7.30 v.v.

SKAMBINKIT Tel.: 487-5591

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 - 231-2661 - 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. - 12 v.p.p.

Narys of "Better Business" Buro

INSURANCE

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. Bačėnas

1551 Bloor St. W. TORONTO, Ont. M6P 1A5

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

Visais kelionių reikalais

bet kur pasaulyje skambinti:

Tel. 533-3531

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

